

Swedish Match Sales Sweden AB (tidigare Philip Morris AB)
Karlavägen 108, 12 fl
P.O. Box 24242
SE-104 51 Stockholm

Diarenummer KN2024/02278
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

**Remissyttrande från Swedish Match om Naturvårdsverkets skrivelse Beräkning av kostnader för att transportera bort och behandla engångsplast som skräpar ned
Diarienummer KN2024/02278**

Swedish Match tillstyrker de föreslagna ändringarna.

Ytterligare kommentarer

Swedish Match har sedan början av implementeringsprocessen lyft fram stora brister i den svenska implementeringen av Engångsplastdirektivet. Bland annat har vi konsekvent i efterlyst dialog om kostnadsdrivande faktorer och vikten av transparens och kostnadseffektivitet. Dessa brister finns fortfarande kvar. Vi bifogar således tidigare remissvar där vi mer i detalj belyser problemen.

I underlaget för Beräkning av kostnader för att transportera bort och behandla engångsplast konstateras de kostnadsdrivande faktorerna i olika städmoment utan ytterligare beskrivning. Även i tidigare remissvar har Swedish Match efterlyst att varje städslag presenteras för sig, sopsug är volym eller vikt kostnadsdrivande, handplockning antal skräp, sopmaskin volym eller vikt. En sådan viktning hade resulterat i en rimligare kostnadsanalys för uppstädning av engångsplaster.

I underlaget framgår att de kostnadsdrivande momenten skett i dialog med utvalda kommuner, men inte med alla berörda aktörer. Detta trots att kostnader ska fastställas i dialog med alla berörda aktörer enligt artikel 8.4 i Engångsplastdirektivet. Producenterna har bjudits in att delta i referensgruppsmöten med Naturvårdsverket och dess konsulter från Ramböll. Dessa möten var inga dialogmöten utan endast informationsmöten där producenterna informerades om slutsatserna kring olika kostnadsdrivande moment. Det fanns ytterst lite utrymme för dialog och en ovilja att ta emot frågor eller information. Swedish Match menar att för att nedskräpningsavgiften ska uppfylla direktivets krav om kostnadseffektivitet, proportionalitet och transparens på ett meningsfullt sätt måste kommuner och producenter bjudas in till dialog kring den underliggande metodologin för att definiera producentansvarskostnaderna tillsammans. Inte i separata informationsmöten. Ser vi specifikt på produktavgiften för filter och tobaksvaror (exklusive transport och behandling) så förväntas den öka trots minskad uppstädning. Naturvårdsverket har offentliggjort alla data för 2025 års produktavgifter. Av detta kan vi utläsa följande:

- Naturvårdsverkets förslag på fastställda kostnader för 2025 års produktavgift föreslås öka med cirka 25 procent jämfört med föregående år.

- För att beräkna 2025 års produktavgift används resultaten från 2023 års skräpmätning. Det innebär att filter och tobaksvaror med filter ska bära cirka 83 procent av de fastställda kostnaderna.
- I takt med att allt färre svenskar röker minskar filtervolymerna varje år. Enligt uppgifter från Naturvårdsverket minskade filtervolymerna mellan 2022 och 2023 med drygt 750 miljoner enheter, från drygt 5,4 miljarder filter till cirka 4,6 miljarder filter och tobaksvaror med filter. Produktavgiften per filter för filter och tobaksvaror med filter kan med tillgängliga data förväntas öka med omkring 44 procent från 2022 till 2023. Hade volymerna varit oförändrade mellan 2022 och 2023 hade avgiften ökat med drygt 24 procent. Nära 50 procent av produktavgiftens ökning kommer alltså av faktumet att marknaden för filterprodukter har krympt. Det är orimligt.
- Enligt kommunernas egen rapportering till Naturvårdsverket framgår att mängden uppstädade fimpar minskade mellan 2022–2023.

Detta illustrerar tydligt att det inte är kostnad per filter som driver städkostnaderna. När kommunerna städar upp färre filter, sålda filter på marknaden minskar samtidigt som kostnaderna ökar är det något annat än antalet filter som driver kostnaderna. Detsamma gäller även att transportera och behandla engångsplaster – här är modellen vikt skräp, vilket bättre reflekterar verkliga kostnader.

Mot denna bakgrund framgår tydligt att följande behöver göras för att producentavgiften bättre ska reflektera faktiska kostnader:

- 1) Riktiga aktörmöten där berörda aktörer kommer överens om vad som driver kostnader
- 2) Redovisa andel skräp som städas upp med varje skräpmetod, till exempel handplockning, sopmaskin, fimsug etc.
- 3) Fördela kostnaderna för städning efter de mått som reflekterar varje städmetod.